

Samen Bewegen Regelen

Ger van Mossel - Katrijn Opstoel - Nick Keijser

Inhoud

1. De weg naar het boek
1. Boek Samen bewegen regelen
2. Regeltaken in de praktijk
3. Juniorcoaches op de Waterhof

1. De weg naar het boek

- Leerstoel “Pedagogiek en Onderwijskunde van de Lichamelijke Opvoeding” Kristine De Martelaer (2015-2021)
- Promotietraject: bewegen regelen in het po
 1. Wat is (internationaal) **bekend** over dit thema?
 2. Hoe geven (ervaren) vakleerkrachten **betekenis** en **vorm** aan het bewegen regelen?
 3. Hoe ervaren vakleerkrachten een **professionaliseringstraject**?
 4. Wat is de **rol** van de **vakleerkracht** (motivatie - geloof in eigen kunnen - motiverende lesgeefstijl)?

Leerstoel Pedagogiek en Onderwijskunde van Lichamelijke Opvoeding:

Vakleerkrachten leren bewegen regelen: van intentie naar realiteit

Dr. Kristine De Martelaer is bijzonder hoogleraar op de leerstoel voor ons vak aan de Universiteit van Utrecht. In dit inleidende artikel geeft ze uitleg over het onderzoek dat ze, met hulp van velen, heeft gedaan naar het reguleren in het basisonderwijs. Ze beschrijft een stukje geschiedenis, de start, het verloop en het vervolg van haar onderzoek.

TEKST KRISTINE DE MARTELAER

De eerste expert die de Nederlandse leerstoel voor de ‘wetenschap der lichamelijke opvoeding’ heeft ingevuld was Klaas Rijdsdorp. In de eerste plaats willen wij professor Rijdsdorp de kracht en het goddelijk toeweesen, welke deze nieuwe functie van hem eisen zal. Hem er geluk mee wensen, kan slechts betekenen, dat wij hem een goede vaart toewensen op een schip, dat hij al varende nog zal moeten maken” (Langeveld, 1969, pg. 291). Na Rijdsdorp (Utrecht, 1969-1979) hebben de volgende collega’s een LO-gerelateerde leerstoel bekleed: H. Pijning (Utrecht, 1979-1990), A. Vermeer (Utrecht, 1990-1997), P. De Knoop (Tilburg, 1997-2008), A. Knoppers (Utrecht, 2005-2011). Een Olympiade na de voorlaatste invulling door Annelies Knoppers, werd er terug een bijzondere leerstoel gecreëerd waarbij ik het genoegen had om deze uitdaging aan te gaan vanuit het zuiden.

De huidige leerstoel

De bijzondere leerstoel die in 2015 werd opgestart, omvat zoals weergegeven in het structuurrapport ‘Pedagogiek en onderwijskunde van Lichamelijke Opvoeding’, in grote lijnen de volgende opdracht:

- A. een bijdrage leveren aan de kennisontwikkeling voor het vak LO en de vakvereniging KVLO
- B. vakdidactisch onderzoek rond LO positioneren binnen het departement Educatie & Pedagogiek van de faculteit Sociale Wetenschappen (FSW) van de Universiteit Utrecht.

De weg naar het boek

- Aandacht is er maar niet altijd systematisch en doelgericht
- Afwegingen:
 - Bewegen regelen als doel versus middel
 - Doelen bewegingsonderwijs
- Onbewust bekwaam

Reguleringsdoelen in po

Hoe geven vakleerkrachten bewegingsonderwijs betekenis en vorm aan reguleringsdoelen?

In het bewegingsonderwijs hebben reguleringsdoelen een belangrijke plek in het curriculum. Dat merken we niet alleen in Nederland maar ook wereldwijd. Er zijn echter weinig studies over hoe dit in de praktijk wordt ervaren en geïmplementeerd. Hoe geven vakleerkrachten in het primair onderwijs betekenis en vorm aan reguleringsdoelen? In dit artikel bespreken we de resultaten van een recent onderzoek (Opstoel et al., 2022) onder vakleerkrachten bewegingsonderwijs in Nederland. | Tekst Katrjn Opstoel, Kristine De Martelaer, Frank Jacobs, Frans Pirns, Leen Haerens en Jan van Tartwijk

Wat leren we uit de literatuur?

Meer en meer wordt het leerling-gecentreerd werken binnen het bewegingsonderwijs benadrukt, al dan niet vanuit een pedagogisch model, denk bijvoorbeeld aan Sport Education (Siedentop et al., 2019) en Teaching Personal and Social Responsibility (Hellison, 2010). Recent literatuuronderzoek (Opstoel et al. 2020), waarin een overzicht wordt gegeven van alle relevante studies in de internationale literatuur, laat zien dat bewegingsonderwijs en sport erg geschikt zijn om reguleringvaardigheden aan te leren. Het is duidelijk dat hier een belangrijke rol voor de vakleerkracht bewegingsonderwijs is weggelegd. Maar hoe geven vakleerkrachten betekenis aan de reguleringsdoelen zoals vooropgesteld in het curriculum? En hoe vertalen ze dit vervolgens naar de praktijk?

Een recente studie (Wright et al., 2021) bij Schotse leerkrachten bewegingsonderwijs laat zien dat de eigen interpretatie van het curriculum sterk beïnvloed wordt door de persoonlijke ervaringen en de schoolcontext. Net daarom is het zo belangrijk om de persoonlijke visie van de vakleerkrachten mee te nemen. De gekozen activiteiten, rollen en taken, en daarbij het betrekken van de leerlingen in de les in het algemeen en het bewegen regelen in het bijzonder, staan in onze studie centraal. Door bewust verantwoordelijkheden met de leerlingen te delen kunnen de reguleringsdoelen immers gericht aan bod komen. Met dit onderzoek wilden we antwoord krijgen

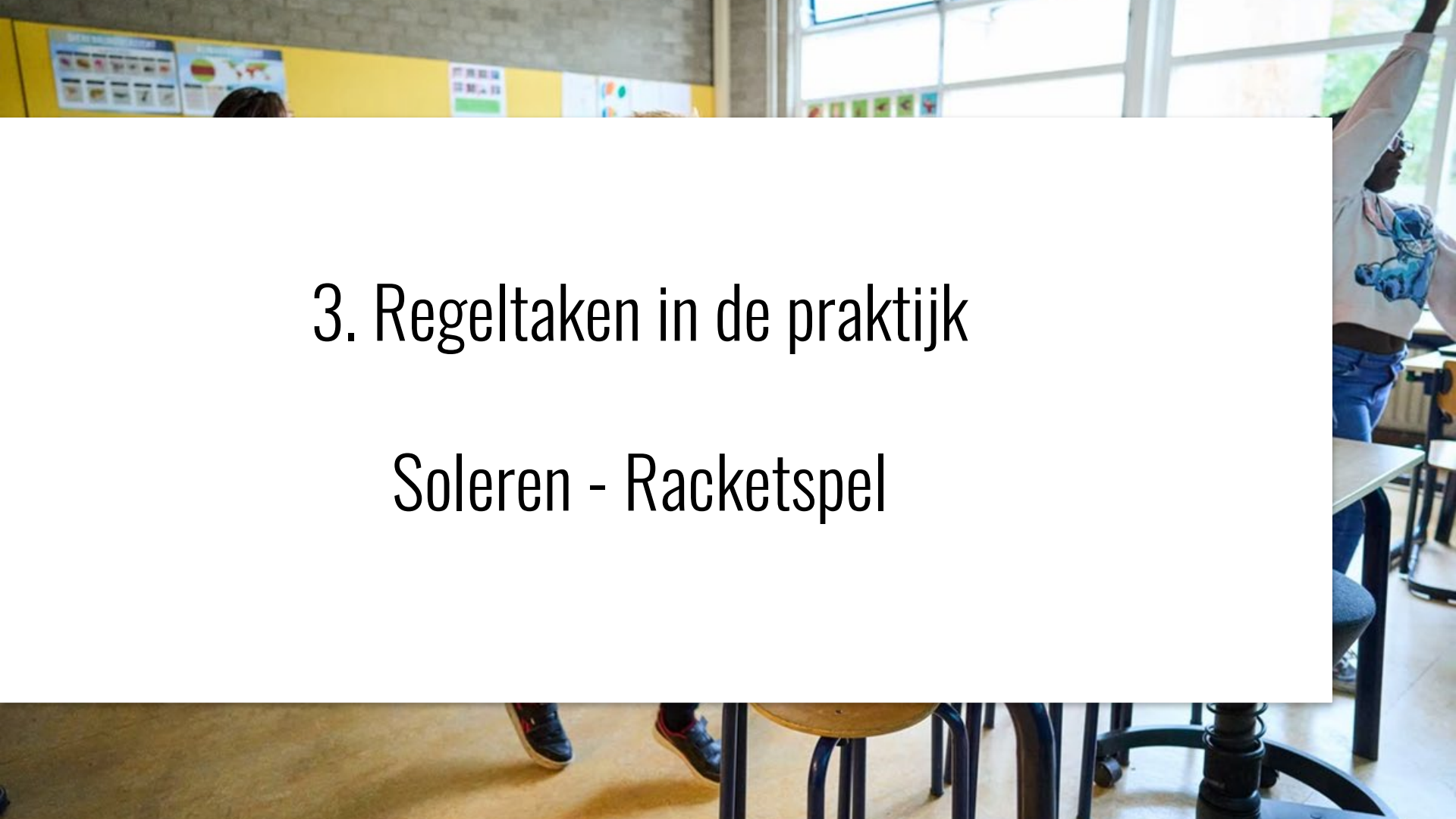
2. Boek Samen bewegen regelen

Regelthema	Regeltaak	regeluitdaging
Arrangeren	Op/afbouwen	<i>Bouwen van beweegcontexten om op een zorgzame wijze beweegdiversiteit mogelijk te maken</i>
	Herstellen	
	Aanpassen	
Assisteren	Verzorgen	<i>Functioneren als assistent om het bewegen van anderen te ondersteunen</i>
	Beveiligen	
	Coachen	
Afspreken	Vertellen	<i>Bespreken van regels om elkaar gelijkwaardige kansen te geven om samen te bewegen</i>
	Controleren	
	Overleggen	

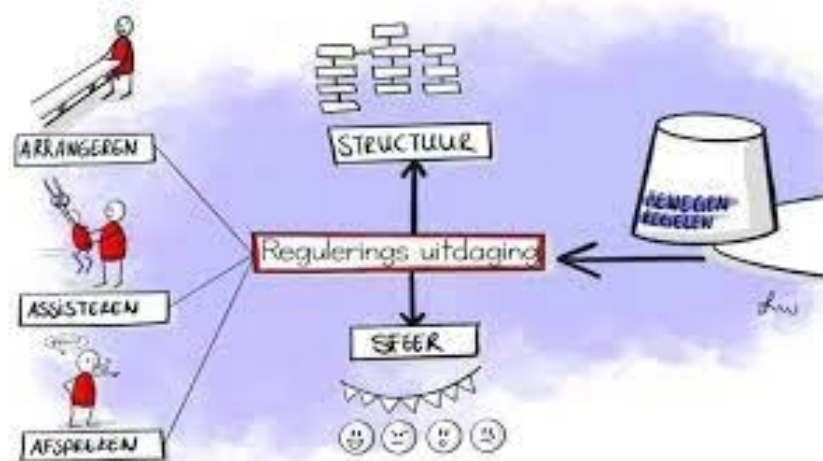
3. Regeltaken in de praktijk

Soleren - Racketspel

Juniorcoach

Afsluiting:

Van onbewust naar bewust?

Van ongepland naar gepland?

